

Godkänt
2023-07-24Giltigt t.o.m
2026-07-24Versionsnummer
1.0

Diarienummer

Kikhosta - handläggning och profylax

Allmänt

Kikhosta förekommer året runt. För barn under ett år kan kikhosta orsaka svår sjukdom och även dödsfall.

(Långvarig) hosta hos barn och vuxna kan vara kikhosta även om man är vaccinerad eller har haft sjukdomen.

Inkubationstid är vanligtvis 1-2 veckor, men kan vara upp till 3 veckor.

Sjukdomsförloppet brukar delas upp i 3 stadier:

- Förkylningsfas (1-2v): allmänna förkylningssymtom, eventuellt ospecifik hosta och feber.
- Host-fas (3-8v, ibland längre): ökad hosta och ev. kikningar, cyanos, kräkningar i samband med hostan. Äldre barn och vuxna ofta bara långvarig hosta.
- Återhämningsfas (upp till 12 veckor:) avtagande symtom, känslighet för andra infektioner och ibland återkomst av kikningar i samband med förkylning.

Smittsamheten är högst vid symtomdebut till c:a 3 veckor efter symtomdebut. Smittsamheten kvarstår 5 dagar efter insatt antibiotikabehandling.

Vaccination

Vaccination rekommenderas gravida från graviditetsvecka 16 för att skydda det nyfödda barnet.

Kikhosta ingår i barnvaccinationsprogrammet vid 3, 5, 12 mån och 5 års ålder samt i åk 8-9.

OBS! Det är viktigt att spädbarn får sin första dos i tid! Första dosen kan ibland ges redan från 6 veckors ålder.

Provtagning

PCR på nasofarynxprov, [se provtagningsanvisningar](#).

Provtagning rekommenderas hos

- Spädbarn <12 månader med hosta (med eller utan andra symptom) eller apné som enda symptom. Ta prov även om barnet mår bra vid undersökningen.
- Barn och vuxna oavsett ålder med (långvarig) hosta som har nära kontakt med spädbarn <12 månader (t ex syskon, mor och farföräldrar eller personer som har kontakt med spädbarn i arbetet.)
- Gravida i tredje trimestern med (långvarig) hosta.

Vilka ska behandlas?

- Barn < 6 mån bör erbjudas profylaktisk behandling redan vid misstanke om att de utsatts för smitta, t ex om kikhosta i familjen. **Börja behandla utan att invänta provsvar.**
- Barn under 12 månader bör erbjudas behandling om de uppvisar symptom tydande på kikhosta. **Börja behandla utan att invänta provsvar.**
- Personer med närbkontakt med spädbarn under 1 år med konstaterad kikhosta
- Vid kikhosta hos gravid eller annan familjemedlem i slutet av graviditeten ska profylaktiskt behandling övervägas till alla familjemedlemmar, inklusive till det nyfödda barnet.

Referenser:

[Folkhälsomyndighetens 2016 - Rekommendationer för att förebygga kikhosta hos spädbarn 2016](#)

[Infpreg 2023 - Pertussis \(Kikhosta\) \(Uppdaterad: 2023-04-04\)](#)

[Smittskyddsläkarföreningen 2014 - Smittskyddsblad kikhosta – läkarinformation 2014-11-07](#)
